

MAGASINET

stefanus

TIDL. ROPET FRA ØST
42. ÅRGANG – NR. 3 / MAI 2012

Urolige Nord-Kaukasus:

Med omsorg skal budskapet spres

Side 4-5

NIGERIA

De gir ikke opp – kirken skal gjenreises

Side 6-7

EGYPT

Utfordrende tider for kristne egyptere

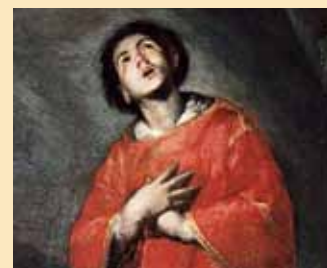
Side 8-9

GLIMT FRA VERDEN

Nytt fra India (bildet), Tyrkia, Nigeria, Kina og Burma

Side 10-11

STEFANUS

Hvorfor ble han den første martyr?

Side 14-15

LEDER

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
baw@stefanus.no

Norsk terrorisme i rettssal 250

Vi opplever i disse dager det vi, med visse forbehold, kan kalle både en etnoreligiøs og etnonasjonalistisk terrorisme i norsk innpakning. Frem til nå har dette vært et relativt ukjent fenomen i fredelige Norge. I Asia, Afrika og Midtøsten er dette imidlertid velkjente og nærmest dagligdagse opplevelser for millioner av mennesker, som til enhver tid må kaste et blick over skulderen for å se om morderne følger etter.

Denne form for ideologi ønsker en nasjonalstat med mest mulig «rene» etniske og religiøse grenser. Bruk av vold og terrorisme er viktige elementer i kampen for et «territorium» som man oppfatter som truet eller okkupert av ytre fiender eller forrædere. Eksempler: På Sri Lanka er det en fremvoksende militant buddhisme som forsvarer vold og drap på kristne, etniske lankesere, som betraktes som landsforrædere og blir bedt om å «vende hjem». Drømmen er et monoreligiøst og monokulturelt samfunn. I Indonesia kjenner vi de islamistiske bevegelsene Pasukan Jihad og Laskar Jihad. Begge er fanatiske motstandere av landets motto, Unity in Diversity (felleskap i forskjelligheten), og har i de senere år tusenvis av drap på samvittigheten. I Midtøsten er libanesiske Hizbollah og kurdiske Ansar al-Islam representanter for et sammensurium av voldelige, nasjonalistiske og religiøse ideer, kombinert med en terroriserende martyrideologi. Og i India finner vi Sangh Parivar – hindunasjonalistiske grupper som Breivik faktisk henviser positivt til i sitt «manifest».

Det kan ikke være tvil om at det er tydelige likhetstrekk i tankegodset til den tiltalte Anders Behring Breivik, i rettssal 250 i Oslo Tinghus, og tankegodset til de ovennevnte grupper. Det finnes, brutalt sagt, en drepende likhet. Så langt jeg har forstått, henviser ikke Breivik til Bibelen når det gjelder å rettfærdiggjøre sine handlinger, men han kaller seg visstnok «en militant kristen» og bruker kirkehistorien og korset på en pervertert måte. Breivik føler seg da også sviktet av kirken og mener han forsvarer «det kristne Norge» med sine handlinger.

På en slik bakgrunn er det ikke ufornuftig av forsvarer Geir Lippestad å stevne Mulla Krekar og andre radikale islamister

i Norge som vitner. Dette for at Breiviks frykt for radikal islamisme ikke skal føles som tatt ut av løse luften. Vi kan si at Breivik og Krekar styrker hverandres posisjon. Jeg er derfor enig med de mange som mener at det er viktig å ta både Krekars og Breiviks meninger på alvor og ikke sykdomsforklare dem. Er disse to «ensomme gale mennesker»? Nei, etter mitt skjønn. Her er jeg enig med samfunnsdebattant Mohammad Usman Rana, som i Aftenposten 1.12.2011 påpeker at Breiviks handlinger er forankret i et ideologisk meningsunivers som han deler med andre i Europa og verden – også i Norge. Men så langt vi forstår, er det ytterst få som støtter hans bruk av voldelige midler.

På samme måte må heller ikke Gandhis morder Nathuram Godse, drapsmannen i Toulouse Mohamed Merah, eller den egyptiske salafistlederen Wagdi Ghoneim avfeies som «galninger». Forklaringen på deres forskrudde meninger er dypt forankret i signalene fra henholdsvis hindunasjonalistiske og islamistiske ideologer som legitimerer vold som en del av deres religiøse verdensbilde. Slike ideologier har dessverre store tilhengerskarer. Blant annet skrev Mulla Krekars datter en kronikk i VG der hun forsvarte sin fars rett til å «forklare islam».

I tiden som kommer blir det viktig å ha et våkent og kritisk blick, både på Breiviks ideologiske støttespillere og hindunasjonalistiske og islamistiske miljøer som forgifter, ikke bare sine egne trosfeller, men også sameksistensen mellom mennesker av ulik tro. Breivik argumenterer svært likt hindunasjonalistene og islamistenes terrorideologer. Vi lever i en utfordrende tid. Men det kan ikke være noen tvil om at vi som kristne har et ansvar for å avsløre ekstremistene, om de nå smykker seg med korset, det safrangule flagget eller halvmånen – og sverdet.

Bjørn A. Wegge

Generalsekretær i Stefanusalliansen
wegge@stefanus.no

Utgiver Stefanusalliansen
(tidl. Norsk Misjon i Øst)

Ansvarlig redaktør Bjørn A. Wegge

Redaktør Gisle Skeie

Redaksjon Jon-Geir Dittmann,
Elisabeth Engelsviken,
Hilde Skaar Vollebæk og
Geraldine Fagan (Moskva)

Design og trykk Kai Hansen Trykkeri

Forside Barn på leir i Tsjetsjenia (se s. 4-5)

Opplag 18 000

Kontor Trondheimsveien 137

Postadresse P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo

Telefon 23 40 88 00

Telefaks 23 40 88 01

E-post post@stefanus.no

Hjemmeside www.stefanus.no

Styreleder Reidulf Stige

Repr.skapsleder Lars Inge Magerøy

Org. nr. 970276432

Bankgiro 3000 14 57922 Gavekonto

Revisor Inter Revisjon Lillestrøm AS

Send appell for Gao!

Den kinesiske menneskerettighetsadvokaten Gao Zhisheng har kjempet for de utsattes rettigheter i mange år. Nå trenger han at noen står opp for hans rettigheter: Bli med og krev frihet for Gao!

Mange av dere husker Gao Zhisheng, den kristne menneskerettighetsadvokaten fra Kina, som vi appellerte for i februar 2011. Gao er fremdeles fengslet, og vi er meget bekymret for hans situasjon. Den 24. mars fikk Gaos familie for første gang besøke ham i fengselet og kunne bekrefte at han fremdeles er i live.

Gao var på begynnelsen av 2000-tallet en anerkjent menneskerettighetsadvokat, verdsatt både av klienter og myndigheter. Etter hvert som han tok på seg flere sensitive trosfrihetssaker, og hans kritikk av Kinas menneskerettsbrudd ble mer uttalt, har kinesiske myndigheter bortført, fengslet og torturert Gao ved flere anledninger.

Gao forsvant fra sitt hjem i 2009, og dukket ikke opp igjen før ett år senere. Han fortalte da at han var blitt torturert på det groveste, og rettet igjen skarp kritikk mot Kinas kommunistparti. Kun uker etter sin hjemkomst ble Gao på nytt bortført, og han sitter i dag fengslet i Xinjiang-provinsen i det nordvestlige Kina.

Gao Zhisheng. (Begge foto: China Aid Association)

Menneskerettighetssituasjonen i Kina har forverret seg de siste årene. Ifølge vår partner Christian Solidarity Worldwide slår kinesiske myndigheter hardt ned på alle som viser opposisjon. Særlig utsatt er advokater, religiøse ledere, artister, forfattere, bloggere og politiske aktivister.

I mars 2012 vedtok Kinas kommunistparti en ny lov som tillater politiet å holde regimekritikere fengslet i seks måneder på hemmelige steder – såkalte «svarte fengsler». Dette har vært praktisert i lang tid, men er først nå blitt formelt lovlig. Vi frykter at dette vil gjøre livet enda vanskeligere for menneskerettighetsforkjempere som Gao.

Hjelp Gao å fortsette sitt viktige arbeid! Send brev til Stortingets forsvars- og utenrikskomité i dag og be dem prioritere menneskerettighetsforkjempere som Gao i sitt arbeid. Takk for innsatsen!

Appellbrevet og praktisk info finner du på: www.stefanus.no

Med vennlig hilsen
Ed Brown
Seniorrådgiver menneskerettigheter

Demonstrasjon i Kina mot arrestasjonen av Gao og andre menneskerettighetsaktivister.

Bli appellvenn!

SMS: Send ROP til 2377 (koster 3 kr per melding du mottar/sender)
E-POST eller BREV: Meld deg på via våre nettsider, www.stefanus.no, send e-post til post@stefanus.no eller ring oss på tlf. 23 40 88 00

Med omsorg skal budskapet spres

Kort etter at den andre krigen i Tsjetsjenia formelt var over, reiste en gruppe kristne inn i det krigsherjede området. De visste ikke hva de skulle gjøre, men de handlet ut fra det de opplevde som et kall: «Vi må reise dit og vise kjærlighet!»

Tekst: Gisle Skeie

Foto: Association for Spiritual Renewal

De reiste ut fra en menighet i Vladikavkaz, som ligger i Nord-Ossetia. En av initiativtakerne var Sergej Rakhuba. På besøk hos Stefanusalliansen sier han:

– Det var en stor risiko å ta. De visste jo ikke hva de skulle gjøre, de fulgte bare stemmen, kallet, som ba dem om å reise. Det hele ble ganske improvisert. Men allerede sommeren etter var folk fra menigheten tilbake og arrangerte leirer for barn og ungdom.

Og siden har leirarbeidet vokst, fra år til år. Hver sommer deltar flere hundre på disse leirene i Tsjetsjenia. Menigheten i Vladikavkaz er tilknyttet Association for Spiritual Renewal (ASR), som har vært Stefanusalliansens russiske samarbeidspartner i en årrekke. ASR driver et stort og mangfoldig arbeid i Russland og noen ekssovjetiske land. Foruten å støtte leirene økonomisk, har Stefanusalliansens givere hjulpet menigheten i Vladikavkaz med å reise en helt ny kirke.

Har valgt åpenhet

Sergej forteller at nesten alle barna som deltar på leirene i Tsjetsjenia, kommer fra muslimske familier. Men hva sier foreldrene til å sende barna på kristen leir?

– Nå har vi vært der noen år, og folk kjenner oss igjen. I begynnelsen var det vanskeligere. Det har vært noen ubehagelige opplevelser med ekstremister som har skjelt ut og truet leirledere. Men helt fra starten sørget vi for å samarbeide med lokale myndigheter, vi møtte dem og fortalte hvem vi er og hva vi gjør. Vi legger ikke skjul på vår kristne tro, men mange av aktivitetene våre handler om å la barna få utfolde seg i et omsorgsfullt og trygt miljø, med voksne som er der for dem og tar dem på alvor. Noen takknemlige foreldre spør oss: «Hvorfor kom dere hit? Dere hadde jo ikke trengt å bry dere.» Da svarer vi: «Vi er annerledes. Ikke bedre, bare annerledes.»

Trodde ikke på forandring

Hva med Sergej selv, hva er hans bakgrunn?

– Jeg vokste opp i en kristen familie i Ukraina, som den gang var en del av Sovjetunionen. Alle kristne ble under-

trykt, og jeg husker at jeg som ung mann tenkte at «slik kommer det alltid til å være». Hæren, skolen, utdanningssystemet; alle var indoktrinert til å se ned på religiøse mennesker, som familien min.

Sergej Rakhuba

Sergej trodde ikke det var sant, da meldingen kom om at Sovjetunionen gikk i oppløsning.

– Da Jeltsin ble russisk president, etter Sovjetunionens sammenbrudd, trodde jeg oppriktig at alt sammen var lurei. Jeg var overbevist, i lang, lang tid, om at dette var iscenesatt av Kreml. Så utrolig var det, for oss som aldri hadde kjent til noen annen virkelighet.

Moderne bibelsatsing

– Se, denne boken er vi veldig stolte over! Sergej holder frem en stilig bok i fin og moderne design. Det er et nytestamente som ASR nylig har utgitt i Ukraina. På de første sidene er det bilder og korte tekster av kjente ukrainske personer.

– Dette er den nåværende Miss Ukraina, sier han, nesten overrasket, og blar videre.

– Og denne mannen er en stor helt for alle ukrainske gutter som er opptatt av kampsport. Ungdom ser disse per-

Fra Groznyj, hovedstaden i Tsjetsjenia, hvor mange barn har vokst opp med krigshandlinger som en del av hverdagen.

Lek og samvær i trygge rammer er en hovedingrediens i leirarbeidet.

sonene og sier: «Oi, er hun kristen? Tror han på Jesus?» Folk kan kjøpe to nytestamenter for fem dollar. Det er billig! Vi selger dem bare to og to, for å oppfordre til å gi bort det ene, sier Sergej og smiler lurt.

Trussel i Kaukasus

Sergej dreier samtalen over mot Kaukasus og radikal islam. Stemmen blir mer intens.

– Verdenssamfunnet er fraværende, og internasjonale medier rapporterer ikke derfra! Jeg tror ikke de innser, eller vil innse, at store deler av Kaukasus i rask fart utvikler seg til å bli et meget farlig område. Radikal islam har fått fotfeste, også i områder hvor muslimer, kristne og andre i århundrer har levd side om side. Radikal islam er et moderne fenomen i disse områdene, en aggressiv ideologi som har kommet hit utenfra. Og de får spre sitt giftige budskap, uten at verdenssamfunnet bryr seg.

Fremdeles sår i Beslan

Mange husker gisseldramaet i den lille byen Beslan i Nord-Ossetia, i september 2004. Tsjetsjenske terrorister beleiret en skole og gisseltok over 1 100 personer. Russiske spesialstyrker aksjonerte. Utfallet ble tragisk. Minst 330 gisler mistet livet, over halvparten av dem skolebarn.

ASR opprettet et senter for ungdom i Beslan. Dit kunne de komme og snakke om de vonde opplevelsene og tan-

kene. Stefanusalliansen har fått bidra med økonomisk støtte til senteret, som det fremdeles er stort behov for, forteller Sergej.

– Det handler om å overvinne hevntankene og finne forsoning. Først på et personlig, indre plan; forsoning med at «dette skjedde meg, slik er virkeligheten min». Og deretter forsoning mellom ulike grupper i Beslan, hvor det har oppstått konflikter i lokalsamfunnet etter tragedien. Husk at dette er en liten by.

Takk til leserne

Avslutningsvis gir Sergej meg en solid bunke brosjyrer, blader og bilder. Tilfeldigvis får jeg øye på årsbudsjettet til ASR. Jeg blir overrasket og imponert over hvor lite det er, med tanke på alt de får utrettet.

– Ja, vi er svært opptatt av å få mye ut av hver eneste mynt. «Stretching the penny», kaller vi det. Forresten: Kan jeg få si noe direkte til bladets norske lesere?

Selvfølgelig kan han det. Sergej ser meg i øynene.

– Jeg vil uttrykke en dyp takk for støtten fra Norge. Stefanusalliansen har vært blant våre mest trofaste partnere i en årrekke. Vi vet at vi kan stole på våre norske venner! Vi jobber i et så turbulent område at det er umulig for oss å planlegge arbeidet, dersom vi ikke vet at vi har ryggdekning hos trofaste partnere. Med deres hjelp skal vi fortsette å engasjere oss!

Mye lidelse, sterk tro

Kirken og mange bygninger er nettopp rasert og brent ned. Noen av husene er ikke mer enn en grushaug. Men kirkens medlemmer gir seg ikke. Ivrig begynner de å produsere murstein. Kirken skal repareres og bygges opp, så Gud kan tilbes og evangeliet forkynnes.

Tekst og foto: Ingvar Isene

Noen og enhver ville lett ha gitt opp. For dette er et usikkert prosjekt. Det en bygger opp i dag, kan bli revet ned i morgen. En kirke vi besøkte var brent ned fire ganger. Likevel er det ikke de materielle skadene som vekker avsky, men å møte så mye menneskelig lidelse. Dette er ikke «rettferdig krig», om det i det hele tatt er noe som heter det. Her er det ofte forsvarsløse mennesker som er slaktet ned av mobben.

Bhitros forteller

Kollega Jon-Geir Dittmann og jeg er på en rundreise i det nordlige Nigeria, for å treffe utsatte kristne, med tanke på å støtte et konkret prosjekt. Også hjemme i Norge er Nigeria mye fremme i mediene, på grunn av all volden i regi av islamistgruppen Boko Haram.

Kirken ble totalødelagt av den påsatte brannen.

Vi hører så mange historier om lidelse, og det er vanskelig å ta inn over seg alt. Vi møter Bhitros – eller Peter, som han vil hete i vår del av verden. Bhitros er distriktsprest for Kaduna by, hovedstad i delstaten ved samme navn. Her er det 19 kirker knyttet til det største evangeliske kirkesamfunnet, Evangelical Church Winning All (ECWA).

De sørger over angrepet, men gleder seg over sterkt samhold og ser frem til å samles i ny kirke.

16. april i fjor ble 12 av disse kirkene brent ned. Bhitros' egen kirke var blant dem. Det var ikke første gang. Også i 2000 og 2002 ble kirken hans angrepet og nedbrent.

Planlagte angrep

Der jeg står og ser på kirkeruinene, undres jeg på hvordan man får slikt til å brenne. Kirkene her er ikke akkurat som norske trekirker. De er bygget i murstein. Bare taket er treverk, for å bære bølgeblikkplatene. Jeg spør hvordan angriperne får dette til å brenne.

– De bruker bensin og molotovcocktails som de kaster på taket og bygningen, og så tenner de på. Inne i kirken er kirkebenkene det eneste av tre. Disse ble stablet sammen til et bål.

Et sted brukte de to timer på å få kirken til å brenne ordentlig. Dette viser at angrepene ikke er spontane handlinger gjort i affekt. Dette er planlagt av noen som virkelig har bestemt seg for å gjennomføre ødeleggelsene.

Berget av muslimer

– Ikke alle muslimer støtter angrepene, er Bhitros nøye med å understreke.

– Mange har vært med i redningsarbeidet for å berge kristne som er rammet. En annen kirke vi var i, ble reddet av muslimske naboer. Da mobben kom med sine bensinkanner, var det en muslimsk leder som konfronterte dem og sa: «Denne kirken var her lenge før dere kom hit. Er det noen i kirken som noen gang har gjort dere fortredd?»

Kirkens medlemmer gir seg ikke. Ivrig begynner de å produsere murstein. Kirken skal repareres og bygges opp, så Gud kan tilbes og evangeliet forkynnes.

Brenner dere kirken, vil også huset mitt gå med.» Mannen var selv nabo av kirken. «Jeg kjenner dere, og jeg skal love dere at dere får betale.» Dette fikk angriperne til å nøle, og til slutt dro de derfra. En muslim hadde berget kirken.

– Kristi navn må fortsatt nevnes her i området. Vi kan ikke tillate at hans navn blir utryddet, sier Bhitros.

Derfor fortsetter de med å produsere murstein, så kirken kan repareres og bygges opp igjen, selv om de vet at neste angrep kan komme i morgen. I all denne lidelsen, så vokser samtidig kirken.

– Vi er sterkere, som en følge av angrepene, sier Bhitros.

Elske, ikke hate

I 2011 ble det etablert ti nye kirker i delstaten Kaduna. Det starter i hjemmene, ved at evangeliet forkynnes, noen kommer til tro og inviterer naboer og venner hjem til seg. Et fellesskap vokser frem, og en ny kirke er født.

Likevel, det er kanskje ikke i all deres ytre aktivitet vi tydeligst ser de nigerianske kristnes sterke tro. I møte med hatet, volden og diskrimineringen følger de fleste Jesu

ord om å besvare hat med kjærlighet. På vår rundreise i fem delstater fikk vi gjentatte ganger høre: «Vi kan ikke hevne oss, vår tro forbyr oss det.»

Å ha som grunnholdning i livet at man skal elske i stedet for å hate, er ikke lett. For det er ikke bare når mobben angriper og terroriserer kirkene og hjemmene at de møter fiendtlige holdninger. Hele tiden må de svare på falske anklager om at de har «spottet profeten» eller «krenket islam». Ofte er dette bare løse rykter, men likevel nok til å provosere frem angrep. Religiøst hat kjenner ingen grenser.

Lar seg ikke skremme

En vi møtte, sa det slik:

– Hver gang det skjer noe på den internasjonale agenda, i Israel/Palestina-konflikten eller Afghanistan, som provoserer det muslimske samfunnet, må vi kristne svare for det.

Da Jesus sto anklaget for Pilatus, sa han: «Mitt rike er ikke av denne verden.» Selv om en himmelsk hærskare sto til hans disposisjon, svarte han ikke på volden, men møtte sine fiender med kjærlighet. Kristne i Nigeria følger i samme spor. Derfor vokser kirken, for de som går der formidler Jesu kjærlighet. De viser mot og lar seg ikke skremme.

– Vi må være til stede og vise dem vår tro, også i vanskelige tider

– **Pave Shenouda var den beste kirkelederen for sin tid, og flere enn meg er blitt overrasket over hvor overveldende sorgen har vært etter hans død, sier nonnen Maryam.**

Tekst: Hilde Skaar Vollebæk

— Men nå trenger vi en ny leder. Jeg ber om at vi får en pave som tør å forkynne evangeliet, også for dem utenfor kirken, fortsetter hun.

Vi møter den unge nonnen på retreatstedet Anafora i slutten av mars. Her har hun vært de siste dagene for å hvile, etter at hun overvar sørgedagene og begravelsen til pave Shenouda III i St. Markus-katedralen i Kairo. Hun forteller om uendelige menneskemengder, politikere, kirkeledere og internasjonale gjester som alle ønsket å vise den avdøde paven den siste ære.

– Jeg tror sorgen som vi føler nå også inneholder frykt og usikkerhet for hva som venter oss framover, fortsetter nonnen.
– Egypt har ennå ikke valgt ny president eller fått ny grunnlov. Vi koptere er redde for at ingen vil tale vår sak, når grunnloven etter hvert skal skrives. Det er heller ikke avgjort hvor stor makt presidenten vil få, eller om presidenten skal velges før grunnloven er på plass.

Ny grunnlov

Egyptiske medier melder om stigende uenighet om hvem som skal utgjøre gruppen på hundre delegater som skal forfatte Egypts nye grunnlov. Både kvinner, koptere og andre minoriteter er sterkt underrepresentert, og det største stridsspørsmålet er hvilken rolle sharia, islamsk lovgivning, skal ha i den nye grunnloven.

Nonnen Maryam ser daglig tegn på økt usikkerhet blant menighetslemmene i kirken hun tilhører i Øvre Egypt. Flere kirker er blitt nedbrent, og mange ser seg nødt til å flytte på grunn av økt press fra ekstremister og vanskelige økonomiske forhold.

– Nesten alle unge menn med utdanning reiser fra Øvre Egypt. Derfor trenger vi ledere i kirken som gir de unge troen på seg selv, sin kristne identitet og på Egypt som et land både for muslimer og kristne.

Søster Maryam sørger over paven. Samtidig er hun full av forventning til den nye paven og den rollen han må fylle i et Egypt som er under stor forandring. (Foto: Marianne Haugerud)

En ny pave for en ny tid

Pave Shenouda III var kjent for å balansere hårfint mellom religiøse og politiske hensyn under tidligere president Mubarak. Nå, etter revolusjonen, ønsker mange yngre koptere at mer sekulære politikere og partier skal representere dem politisk, og at den nye paven i større grad skal være en tydelig åndelig leder.

– Vi trenger en pave som tør å fortelle evangeliet om Jesus også til mennesker utenfor den koptiske kirken, sier Maryam.

– Etter angrepet på unge koptiske demonstranter i oktober i fjor, der minst 25 sivile ble drept av soldater og ekstremister, har mange muslimer spurt meg hvordan vi kristne holder ut. Unge mennesker ble jo drept helt uten skyld, uten grunn.

Hun fortsetter å snakke, mens tårene renner hos meg.

– Vi må være til stede

– Jeg har fått fortelle mange om at vi tror på Jesus, som ofret seg selv og døde for oss. Som kristne kan vi bli kalt til å ta del i hans offer, ta del i den lidelsen Jesus gjennomlevde. For oss er det viktigere enn hevn.

Søster Maryam forteller at etter revolusjonen blir prester og nonner oppsøkt av mennesker som vil vite mer om hva kristne egentlig tror på.

– Nå tør folk å stille spørsmål. Vi må være til stede for å gi dem svar og vise dem vår tro gjennom våre liv, også i vanskelige tider. Vær med og be for oss nå!

Rivende utvikling på Anafora

Gjennom årene hvor Stefanusalliansen har fulgt biskop Thomas og vært hans støttespiller, har det skjedd en rivende utvikling på hele Anafora-området. Antallet gjester øker stadig, både fra Egypt og en rekke andre land. Dette krever hele tiden nye planer og høy beredskap. For å beskytte stillheten på selve retreatsenteret, har det vært nødvendig å ruste opp andre deler av området. I løpet av det siste året er det utviklet mye nytt, blant annet et stort bygg som kan brukes som forsamlingshall. Her ser vi flittige medhjelpere i arbeid med utsmykning og flislegging.

(Foto: Ingvar Isene)

(Foto: Marianne Haugerud)

Ved pavens grav

Den koptisk-ortodokse kirkens overhode, pave Shenouda III, døde den 17. mars i år. Begravelsesmessen fant sted i St. Markus-katedralen i Kairo. Et høyt antall fremstående politikere, både fra Egypt og utlandet, deltok. Kroppen ble etterpå fraktet til St. Bishoy-klosteret (bildet) i Wadi Al-Natroun og gravlagt der. Dette er omkring ti mil utenfor Kairo, og paven hadde bodd i klosteret i mange år. (Foto: Marianne Haugerud)

Et levende fellesskap

Morgenmøte på Anafora, biskop Thomas' store kurs- og retreatsenter i ørkenen mellom Kairo og Alexandria. På morgenmøtene planlegges dagens oppgaver. En av beboerne har ansvar for å orientere om dagens nyheter, både i Egypt og ellers i verden. Biskop Thomas er en aktiv deltaker og oppmerksom lytter. Slik skapes et levende fellesskap hvor den enkelte blir sett og ivaretatt. (Foto: Eyvind Skeie)

Glimt fra verden

ved Elisabeth Engelsviken

TYRKIA

Mange overgrep mot protestanter

Den protestantiske kirkealliansen i Tyrkia publiserte i vår sin årlige rapport om menneskerettslige overgrep mot deres medlemskirker. Så å si hver måned har en eller flere kirker vært utsatt for verbale og fysiske angrep. Zekai Tanyar (bildet), formann i alliansen, sier: «Hver gang jeg tenker at nå er det noe nytt og bedre som skjer, så rammes vi av flere episoder som forteller om sterke fordommer og intoleranse mot oss kristne. Selv når våre myndigheter forsøker å virke tolerante, skinner deres negative holdninger mot oss igjennom. Det er tydelig at ingen endring i lover og regelverk til vår fordel kommer

fordi man ønsker rettferdighet. Likevel er vi glade for små skritt i riktig retning. Vi kan bare håpe at endringer på overflaten på sikt vil føre til en mentalitetsendring.»

Stefanusalliansen har støttet Den protestantiske kirkealliansen i Tyrkia i flere år.

(Foto: Stig-Øyvind O. Blystad)

INDIA/NORGE

Høring om kastediskriminering

Det nystartede dalit-nettverket i Norge inviterte den 28. mars til en åpen høring om kastediskriminering. Høringen fant sted på Litteraturhuset i Oslo, og flere fra Stefanusalliansen deltok. En representant for FNs høykommissær for menneskerettigheter var til stede. Høykommissæren har gjort bekjempelse av kastediskriminering til en prioritert sak i sitt arbeid. Samtidig sier menneskerettighetsrådgiver Kristin Storaker i Stefanusalliansen at man opplever

en viss nøling fra norske myndigheter med å involvere seg aktivt i denne problematikken. Flere av organisasjonene som deltok, ga uttrykk for at de tok dette på alvor, og generalsekretær Berit Hagen Agøy i Mellomkirkelig Råd kom med en sterk oppfordring til kristne om ikke å akseptere kastediskriminering og til å være modigere i sin kritikk av dette systemet. Storaker håper flere organisasjoner vil knytte seg til dalit-nettverket etter å ha deltatt på høringen.

KINA

Krenkelser og vekst

Det kinesiske kommunistpartiets holdning til religions- og trosfrihet som en grunnleggende menneskerettighet, har lenge gjenspeilet synet til den kinesiske politiske eliten: All religion er «overtro» som hindrer modernisering. Tradisjonelt har dette ført til en politisk tilnærming hvor staten har hatt både vilje og makt til å kontrollere trossamfunnene. Men i dagens Kina er Kommunistpartiets tilnærming mer praktisk og fleksibel enn den strengt ideologiske tilnærmingen fra Kulturrevolusjonens tid. I dag innrømmes de fleste trossamfunn frihet til å manøvrere på lovlig vis – og til og med vokse. Likevel: Samtidig som trossamfunn av alle slag vokser, fortsetter krenkelsene av religions- og trosfriheten i det moderne Kina. Det er Forum 18 News Service som skriver dette i en fersk og aktuell analyse av trosfrihetssituasjonen i Kina. Hele analysen finner du på deres nettsider: www.forum18.org

Korset forteller at her er det en kirke. Fra en kinesisk landsby nær grensen mot Nord-Korea. (Foto: Stefanusalliansen/Dittmann)

INDIA

Kristne og hinduer feiret påske i Orissa

Mer enn 10 000 kristne og hinduer feiret påsken sammen i den indiske delstaten Orissa, hvor kristne ble utsatt for brutale angrep i 2008. Særlig minnerik ble feiringen som foregikk på eiendommen til en katolsk skole i Kandhamal-distriktet, som var sentrum for de massive, antikristne angrepene i 2008. Rundt 120 kristne ble drept av hinduekstremister, og flere tusen boliger og kirker ble ødelagt. Under påskefeiringen deltok alt fra barn, pensjonister og kvinner til politikere, embetsmenn, landsbyhøvdinger og nonner. Det var både bønnegudstjeneste og bibelopplesning, og kristne fra ulike kirkesamfunn organiserte kulturtilbud med konserter, utstillinger og danser. Fader Ajaya Sabhasundar sa til nyhetsbyrået AsiaNews: «Jesu oppstandelse gir nytt håp om å overvinne livets vanskeligheter. Dette er en mulighet til å arbeide for fred, rettferdighet og enhet i det indiske samfunnet.»

Bildet viser kristne som måtte flykte fra hjemmene sine etter angrepene i Orissa i 2008. (Foto: Stefanusalliansen/Kaarstad)

NIGERIA

Foreldre i sorg

Foreldreparet Helen og Dakim Gyang Bo har innsett at de neppe noen gang vil få se sin datter igjen. Datteren, den 24 år gamle Simi Matilda Kim, var siste års student ved en teknisk skole i delstaten Bauchi, da hun forsvant høsten 2011. Foreldrene bor i nærheten av Jos i Plateau-delstaten. Kim hadde fortalt foreldrene at hun flere ganger var blitt plaget av en lærer, på grunn av sin kristne tro. Han hadde blant annet strøket henne på en eksamen, uten engang å se på besvarelsen hennes. Den 1. september hadde hun fortalt noen venner at hun skulle dra hjem til Jos-området. Hun dukket imidlertid ikke opp der, og

foreldrene ringte henne gjentatte ganger på mobiltelefonen, uten å få svar. Etter en tid rapporterte de forsvinningen til myndighetene, men fortsatte samtidig å ringe. En dag svarte en kvinnelig stemme: «Ring aldri dette nummeret igjen – vi har drept henne, så slutt å kaste bort tiden på henne.» Den katolske presten i familiens kirke sier at Kim antagelig er blitt drept av muslimske ekstremister i Bauchi. Han sier videre at de har fått vite at mange kristne i Bauchi ble drept på den tiden, så det er dessverre grunn til å tro at det stemmer at de har drept henne også.

Kilde: Compass Direct

BURMA

Free Burma Rangers (FBR) mistet teammedlem

Et teammedlem i FBR, Hsaw Rey, druknet mens han krysset Pon River i Karenni-delstaten. Dette skjedde mens han skulle fylle opp medisinalageret, slik at teamet han var med i kunne fortsette sitt oppdrag. Hsaw Rey var 23 år gammel og ugift. FBR sier at de sørger dypt over ham og uttrykker sin medfølelse med familien og hans teamvenner. Tapet av ham vil berøre alle de menneskene som han trofast gjorde tjeneste for. Hsaw Rey var 20 år gammel da han første gang ble med i et FBR-team. Hans store ønske var å hjelpe sitt folk med å fortelle deres historie og dokumentere overgrepene fra den burmesiske hæren. Etter sitt første år med tjeneste blant internt fordrevne i Karenni-delstaten, bestemte han seg for å bli førstehjelper og tok medisinsk utdanning i 2010. Etter det dro han

Hsaw Rey, lengst til venstre, druknet i tjenesten. (Foto: FBR)

tilbake til områdene for de internt fordrevne for å gi medisinsk hjelp til menneskene der.

Ta turen til Bislett stadion i Oslo den 20. mai – da kan du bruke føttene dine til å hjelpe flyktninger i Burma!

Det er den kristne Burma-organisasjonen Partners som står bak arrangementet. Den 20. mai bidrar din innsats til å gi livsnødvendig nødhjelp som tak over hodet, mat og medisiner til noen av de mange i Burma som er drevet på flukt fra hjemmene sine. Alle kan bli med! Ta på deg løpeskoene og sprint i vei, eller få deg en fin og rolig gåtur. For mer informasjon og påmelding, se: www.løpforlivet.no

BESØK VÅRE NYE NETTSIDER: www.stefanus.no

Bli vennskapsbarnehage!

Over 30 norske barnehager er nå Stefanusvenner, det vil si at de er vennskapsbarnehage med Mamma Maggies barnehager i Egypt. Gjennom dette arbeidet får tusenvis av barn i «søppelbyen» i Kairo nytt håp – og norske barnehager kan bidra!

Bli vennskapsbarnehage!

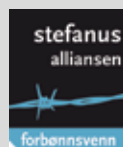
Kontakt Marianne Haugerud:

Tlf.: 23 40 88 00 | E-post: mh@stefanus.no

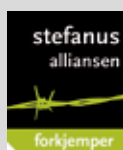
BLI MED

– SAMMEN FOR DE FORFULGTE!

BE!

Be for mennesker, kirker, land og prosjekter. Du kan få aktuelle bønneemner på e-post (ukentlig) eller i Magasinet Stefanus.

GI!

Forkjemper er navnet på vår faste givertjeneste. Faste gaver gir økt forutsigbarhet og lave administrasjonskostnader. Les mer: www.forkjemper.no

PROTESTER!

Bli en av våre 6000 appellvenner! Én aksjon i måneden. Du kan få aksjonene tilsendt som e-post, brevpost eller sms (send sms: ROP til 2377).

LES!

Magasinet Stefanus gir god informasjon. Syv utgaver i året. Abonnementet er gratis. Du kan også få nyhetsbrev på e-post hver tredje uke.

Påmelding/mer info:

www.stefanus.no • post@stefanus.no • Tlf.: 23 40 88 00

Når mange **gir**, er det mange som **får!**

Sergej Rakhuba, vår samarbeidspartner gjennom mange år, snakker om «stretching the penny» (les artikkelen på side 4-5). Det betyr at organisasjonen han leder, er opptatt av å få så mye som mulig ut av pengene de disponerer. Det krever både nøye planlegging, målrettet innsats og – først og fremst – nærhet til menneskene man ønsker å hjelpe.

Slik er det også med våre mange andre partnere. Stefanusalliansen samarbeider med kirker, organisasjoner og enkeltmennesker som får pengene til å rekke langt. Og som står nær dem vi skal hjelpe.

Takket være rause gaver fra engasjerte nordmenn, har vi nå fått på plass et støtteprosjekt for lidende kristne i Nigeria. Samtidig fortsetter vi å følge opp våre venner og partnere i blant annet Egypt, India, Nord-Korea, Tyrkia, Vietnam, Burma og Sentral-Asia.

Du og jeg kan hjelpe også på andre måter. Foruten å gi økonomisk støtte, kan vi kjempe for trosfrihet og vise omsorg for forfulgte kristne gjennom **appellaksjoner** (se side 3), **forbønn** (se vedlagte bønnebrev) og gjennom å **fortelle** om den lidende kirke til venner og kjente. Tips dem om at de kan få Magasinet Stefanus gratis tilsendt!

Takk for ditt engasjement.

Din gave teller!

Bruk giroen vedlagt bladet
eller benytt kontonr. 3000 14 57922

Voksenledere vasker barnas føtter i en av Mamma Maggies barnehager i Kairo. Jesus vasket disiplenes føtter og ba oss være tjenere for hverandre. Vi vil tjene våre trosøsken. (Foto: Marianne Haugerud)

Hvorfor ble Stefanus den første martyr?

Oskar Skarsaune holdt nylig et spennende foredrag om Stefanus for Stefanusalliansens ansatte. Her gjengir vi noen hovedpunkter (les først Apostlenes gjerninger 6,1-8,4). Skarsaune er professor emeritus i kirkehistorie ved Det teologiske menighetsfakultetet. Han har skrevet en rekke bøker og artikler.

De innflyttede jødene

Den gresktalende Stefanus var en av mange diasporajøder som hadde flyttet til Jerusalem. Det tradisjonelle svaret på spørsmålet i overskriften, har vært: Som diasporajøde var Stefanus mer radikal i sin kritikk av tempelet og loven enn de andre Jesus-disiplene i Jerusalem. Men var han egentlig det?

En alternativ teori er denne: Stefanus ble drept fordi diasporajødene i Jerusalem var de mest radikale forsvarere av tempelet og loven. Det er ikke radikaliteten i Stefanus' forkynnelse som forklarer at han ble en martyr, det er radikaliteten hos dem han forkynte for.

I Apg 6,8-14 står det frem noen som anklager Stefanus for å spotte Gud: «Vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret skal rive ned helligdommen og forandre de skikkene som vi har fått overlevert fra Moses.» Men det er lite sannsynlig at dette alene har ført til at jødene ble så opprørte og sinte. Det var nok ikke første gang de ble konfrontert med dette utsagnet om Jesus, og forklarer derfor neppe hvorfor Stefanus ble martyr.

Nidkjærhet

Når Stefanus steines, legger vitnene fra seg kappene sine ved føttene til den unge Saulus, altså Paulus, som «var enig i drapet på Stefanus» (Apg 8,1). Etter drapet fortelles det: «Saulus for hardt fram mot menigheten. Han trengte seg inn i hjemmene og slepte ut både menn og kvinner og fikk dem kastet i fengsel.» Hvorfor var Paulus så nidkjær i forfølgelsen? Kanskje fordi han selv var en typisk diasporajøde, og altså en radikal forsvarer av tempelet og loven.

I dagens Jerusalem er den gamle bydelen Mea Shearim hovedsakelig befolket av ultraortodokse jøder. Eksempel-

vis risikerer man at det blir kastet stein på bilen, om man kjører inn i dette området under sabbaten. Og hvem er det som bor i Mea Shearim? Jo, det er nettopp de innvandrede diasporajødene. Det er innflytterne som er de mest ultraortodokse. Kanskje var det slik også på Stefanus' og Paulus' tid?

Tempelet

Ut fra Apostlenes gjerninger kan det se ut til at det var innflytterne som ville ha synagoger, slik de var vant til hjemmefra, også når de kom til Jerusalem. De innfødte jødene, som var oppvokst i byen, «klarte seg» med tempelet. I Apostlenes gjerninger 1-5 underviser apostlene inne på selve tempelområdet, om at Jesus har stått opp fra døde. Mange lytter, apostlene gjør også tegn, og mange kommer til tro.

Det virker som om det blant tempelfolket – altså særlig de innfødte jødene – var en positiv holdning til Jesus-etterfølgerne. De ble oppfattet som ganske greie folk. Når tempelvakten pågriper dem for andre gang (Apg 5,17ff), og øverstepresten forhører dem, bryter det jødiske rådsmedlemmet Gamaliel inn. Med sin autoritet og klokskap får han avverget at apostlene blir «ryddet av veien».

Nero

I Det nye testamentet er det først og fremst jødiske grupper som forfølger de kristne. Først senere, og da kun i kortere perioder, iverksetter den romerske øvrigheten i stor skala slik forfølgelse. Første gang vi hører om dette, er etter den store bybrannen i Roma i år 64. Det er keiser Nero selv som har startet brannen, for å rydde plass i byen til et nytt palass. Men han trenger noen å legge skylden på, og da velger han de kristne. Det handler altså ikke om en religiøst begrunnet forfølgelse, men om at Nero valgte seg ut en gruppe syndebukker som allerede hadde et nokså dårlig rykte i Roma.

Decius og Valerian

Det var først under keiser Decius, i 250-251, at det ble iverksatt en forfølgelse av kristne fra den romerske sentralmakten. Det var et krav at alle borgere i Romerriket måtte brenne røkelse, som et offer, foran bildet av den romerske keiseren. Jødene var imidlertid unntatt fra dette

kravet. Men også for de kristne var dette et krav det var uaktuelt å oppfylle, fordi det ble sett på som avgudsdyrkelse. Når de kristne også var jøder, var ikke dette noe problem. Jødene var jo unntatt fra kravet. Men når det gjaldt de ikke-jødiske kristne, som det ble stadig flere av, så hadde ikke de fått unntak. Det var først da dette ble et «problem» for romerne.

Men Decius' forfølgelse var likevel initiert «nedenfra», ut fra lokale, folkelige krav. Og så fikk man med seg øvrigheten. Og få år senere, i 258, kom den neste bølgen av forfølgelse, under keiser Valerian, av samme årsaker som under Decius.

Diokletian

Den desidert verste forfølgelsen av kristne skjedde under keiser Diokletian, fra år 303-304 og fremover. Enkelt sagt var forfølgelsen verst i øst, mens den i stor grad ble boikottet i vest. Den harde forfølgelsen kan også sees i sam-

menheng med at Diokletian ville gjenreise Romerrikets styrke og stabilitet – og herunder keiserens opphøyde posisjon. Man vet ikke hvor mange som ble drept eller torturert, men kilder tyder på at blant andre kristne i Egypt ble særlig hardt rammet.

Fra forbudt religion til eneste religion

Som vi vet i dag, fikk imidlertid ikke forfølgelsene det ønskede resultat. Kirkene fortsatte å vokse. Gjennom «toleranseediktet» i 313 ble kristendommen lovlig akseptert, i likhet med andre religioner. Og få år senere, i 324, innførte keiser Konstantin kristendommen som romersk statsreligion. Andre religioner fortsatte imidlertid å være lovlige. Men så gikk det kun noen tiår før kristendommen i 380 ble den eneste tillatte religionen i hele det romerske riket.

(Artikkelen er ført i pennen av redaksjonen og er en sterkt forkortet og forenklet utgave av foredraget.)

«St. Stefanus' martyrium.» Maleri av den italienske barokkmaleren Bernardo Cavallino (1616-1656).

De som sår med tårer

Da Herren vendte skjebnen for Sion,
var det som en drøm for oss.

Da fyltes vår munn med latter,
vår tunge med jubel.
Da sa de blant folkene:
«Stort er det som Herren har gjort mot dem.»

Ja, stort er det som Herren gjorde mot oss,
og vi ble glade.
Herre, vend vår skjebne
som bekkene i Negev!

De som sår med tårer, skal høste med jubel.
Gråtende går de ut og bærer sitt såkorn,
med jubel kommer de tilbake og bærer sine kornbånd.

Salme 126

Bibelteksten er hentet fra Bibel 2011.
© Bibelselskapet. Gjengitt med tillatelse.

